

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

In tribus hic quomodo conformari debeamus sanctis Angelis. Serm. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

IN SOLENNITATE SANCTI MICHAELIS ET
omnium beatorum Angelicorum spirituum.

In tribus hic quomodo conformari debeamus sanctis Angelis,
Sermo I.

ERVNT sicut Angeli Dei in caelis. Matth. 22. Nunc quidem charissimi fratres sumus in regione dissimilitudinis, in qua tamen si volumus promissionem hanc nobis futuram impleri, necesse est Angelorum nos moribus pro modulo hic aliquo conformari. Quod ut fiat (ne charitatem vestram morer) tria sunt consideranda. Primum quod in Angelis considerandum occurrit, est puritas. Sunt enim (vt Damascenus inquit) Angeli quaedam lumina transparentia, ex primo lumine luminis habentia, nec lingua nec auribus indigentia, sine sermone voluntates suas sibi mutuo exprimentia. Simili modo nobis Angelicam vitam amulantibus ad hoc est necessaria puritas cordis, vt sine hac ne minimum quidem celestis regni possit sperari. Nam ieiuniorum, vigiliarum, afflictionum, laborum, carcerumque omnium externorum exercitiorum scopus, finisque est puritas cordis. Hac enim caetera omnia sunt inferiora. Quippe quae propter puritatem cordis assumuntur, & tantum sunt admittenda, quantum vtilia. Vtilia autem tam sunt quam puritati cordis conducunt. Verbi gratia: Occupationes laborumque corporis in solitudine, non tam propter operis utilitatem quam in plerisque secundum genus suum aut operis naturam nulla est) quam propter exclusionem ocij (quod monacho perniciosissima est lues) exercenda sunt, vt videlicet pulsa desidia animi, exclusis cogitationibus quibuslibet intractuosis, proficissis denique varijs desiderijs (quae occidunt pigrum) cordis puritas cui Deus illabitur, obtineatur. Porro vbi labor fuerit immoderatus, animi nimium distractiuus, nec deuotione fouens, sed obruens, cui dubium est, propter puritatem cordis, cui aduersatur laboris nimietatem tollendam seu moderanda? Hoc modo de vigilia, hoc modo de ieiunio, de caeterisque castigationibus sentiendum est. Et id quidem de ijs, quae nostro arbitratu aut sumere aut ponere licet. Nam quae obedientiae aut necessitatis sunt praeterire, non est puritatem cordis querere, sed propulsare. Hac namque non pro nostro arbitratu, sed pro superiorum iudicio, aut moderari, aut relinquere debemus. Ad puritatem itaque cordis consultissimum est summo operi solitudinem atque silentium colere, loquendi occasiones prudenter fugere, & iniecto etiam cogitationum euagationibus freno, silentium cordis quam maximè sibi ipsi imperare. Porro de silentio oris (quam necessarium sit, quaeque vtile) quid quarimus testimonia alia, quam ea, quae nostra experientia nostra nos damna quotidie docent. Familiare nobis est & nimis expertum, quantum turbetur puritas cordis, quantum amittatur internae pacis ex diuina allocutione ac conuersatione hominum, potissimè secularium. Ex hoc apud eos praecipue, qui cum delectatione aut dedita opera, eiusmodi rebus immorantur. Quorum tamen nonnulli (quod infelicissimum est) tametsi grauitè ex his in anima laedantur, sua tamen vulnera nec sentiunt.

Puritas Angelorum quanta sit, quique nobis imitanda. Ioan. Damascenus. Puritas cordis quam sit necessaria, vtque omnium exercitiorum scopus sit.

Labor corporis cur in solitudine fieri debeat.

Prou. ii. Puritati cordis conseruanda necessaria que fiat.

Silentium & solitudo quantum puritati cordis conferat.

sunt. Porro qui præter voluntatem suam, hoc est, qui non ex affectu, nec exquisita, sed vtrò ingente se occasione excedunt, vulnerantur quidem, sed acutissimis conscientia stimulis mox purgati atque innouatione propofiti denuo erecti, continuo sanantur. Qui verò pro officij executione aut rerum necessitate contra voluntatem suam homines audire, affariq; coguntur, tenentur quidem proximis affabilitatis debitum propter silentij lucra non subtrahere, nec etiam in spiritualibus seipfos tantum quærere, veruntamen quia Deus cuncta benè moderatur, tanto facilius ad interiora redeunt, quanto in viti per sola charitate ad exteriora prodierunt. Cæterù, vt ad primos redeam, quibus hæc non incumbit necessitas, gaudeant & potiantur sua felicitate, ordinent sua exercitia, & eiusmodi se accommodent rebus, propter quas non cogantur cellam exire aut fabulari. Custodiant pro puritate cordis silentium: occupationibus externis non importunè, non cum nimia implicatione atque effusione animi se tradant, nec cordis tranquillitatem vnde coparare debuerant, etiam amittant. Opera externa atque adeò lectionem suã breuius sæpè interrumpant orationibus, hisq; mentalibus. Inter operandũ quoque ita animum refocillent, vt pia flammigeratq; ad Deum desideria interim haudquaquam deficiant, vt expletis etiam laboribus, curæ, sollicitudinibus, imaginibus, similitudinibusq; rerum factarum aut faciendarum, orationis tempore fileant. Sit corporalis exercitatio eiusmodi, vt aut cum spirituali afinitatem habeat, aut per intentionem spiritualis fiat. Amentur ita propria vt sciatur sine culpa non fore, si communibus præferantur. Attendatur, non solum carere merito, sed damnabile etiam futurum, quicquid agitur, quo interim quod iustum aut debitum est, negligitur. Et cum hoc de bonis etiam atque alioqui laudatissimis intelligatur, quid sentiendum est de ijs verè proprijs, hoc est, Deo vacuis occupationibus, quibus quidam tam miserè quã infructuose (ne grauius loquar) tempus suum expendunt, & propter illa quæ malè diligunt ea quæ obedientia sunt, quæ Dei sunt, quæ communia sunt, quæ necessaria & à nobis exigenda sunt, aut fastidiunt, aut differunt, aut negligunt, aut vt cunq; perfunctoriè, vnde nec meritum nec consolatione recipiant, absolunt. Verùm de hoc satis.

Ad puritatem cordis consequendam vitandæ sunt etiam oculorum curiositates, sensuumq; oblectationes, vt in vsu creaturarum, neque excludatur necessitas, neque attendatur voluptas, sed cuncta dirigat hæc animi destinatio, vt placeatur Deo. Itaq; vitetur (vbi potest) animi extra Deum occupatio, & cogitationibus non solum immundis, verùm etiam ociosis, maximè autem de mundo occurrentibus negetur ingressus. Proximorum actus studiosè neficiantur, & alienæ offensiones à memoria profligentur. Suspitionibus non præbeatur audientia, nec sui contemptus, aut passa iniuria intelligatur. Postremo amori priuato, & propriæ voluntati, vnde cuncta vicia pullulant, nulla pax, nulla quies tribuatur, donec radicibus eliminentur, atque inclinationibus malis naturæ, semper negetur assensus. Hæc sunt quæ Deo locum faciunt in corde nostro, quod vnum desiderat, at nisi mundum sit, non inhabitat.

Verùm, dicit quis: Ego puritatem desidero cordis, sed pro illa quid faciam, non habeo. Tot tentationibus obruor, tot carnis illecebris fatigor, quicquid

Opera externa quò vt cordis puritati suffragentur. exercenda sint.

Exercitatio corporalis cuiusmodi esse debeat.

Cordis puritati studentibus vitanda quæ sunt.

Ioannes
Gerson.

lego, quicquid oro, quicquid operor, semper eisdem cogitationum fluctibus iactor. Audi, Sentis, fac non consentire. Quamdiu enim ratio contradicit nec consentit, versetur in sensualitate quantumcunque violentia, non amisisti charitatem. Ponit exemplum venerabilis Gerson de pugile in duello, qui quantumcunque deijciatur & percutiatur, non reputatur victus, nisi consentiat cedere. Reddo me victum. Sic nec spiritus hominis, vincitur à diabolo aut carne, nisi consensus voluntatis (intellige rationalis) adueniat. Non enim vincitur homo secundum sensum vel sentimentum carnis, sed secundum sensum rationis, & voluntatem animæ. Sed (inquis) molestum nimis est, tam diu pugnare & toties resistere. Quanto sapius resisteris, tanto semper facilius pugnabis & fortior eris. Nec semper hæc pugna erit, corona autem quam mereris, nunquam deficiet. Idem dicit Gerson. Quicumque inquit, peccato tentaris præ alijs acrius, tanto si legitime certaueris, coronaberis à Deo gloriosus. Et tentatus habebis præmium duplex, vbi non tentatus habiturus erat præmium simplex. Et quanto plus sentis alicuius peccati fatigationem, tanto amplius si non consentias, consequeris inde peccatorum tuorum purgationem. Et quia in huiusmodi conflictu cum quis tentatur, contingit, ut plura committantur venialia: ita etiam e contrario contingit secundum doctores communiter, ut poena illa quæ sustinetur in resistendo, debeat poenâ venialibus detrahi ex vna parte, & ex alia parte crescat meritum propter pugnam contra vitia, & propter laborem pro virtutibus. Et iterum dicit: Si non poteris sensualitatem sic subigere, ut sit omnimodè subdita rationi, semper tamen ei resistere, nec vnquam ei cedas, & sic huiusmodi rixa & pugna coram Deo reputabit tibi pro victoria. Siquidem non solum vicisse malum, bonum est, sed & pro viribus malo resistisse: imò nonnunquam melius est, diutius pugnam exercere, quam cito præualere. Attendit namque prudentissimus & acquisitissimus rex noster militum suorum velle potius quam posse. Et sicut posse vincere, suum, hoc est, Dei est: ita vincere velle, nostrum est. Et quanquam in veris gratia Dei necesse est concurrat, in velle tamen magis quam in posse liberum arbitrium hominis sibi locum vendicat, vnde iuxta ipsum militum suorum Dominus certamen ad remunerandum pensat. Et dignum utique & iustum est, ut qui longius & laboriosius certauit, præmium copiosius percipiat. Hæc pro consolatione pugnantium ex Gerson. Secundum, quod in angelis considerandum imitandumque venit, est, licet inter angelos sit disparitas, ut alter altero sit superior, omnes tamen suo contenti ordine, socialiter in concordia perseverant ad eum ut inferior superiori non inuideat, & superior contra inferiorem se non extollat. Ita nobiscum quoque, cum gratia & donis & alijs multis simus dispares, & natura difformes, & hic alter excellat alterum, ibi rursus excellatur ab altero, nemo se extollat, nemo alium contemnat, nemo alteri inuideat: quia si verè vnus corporis membra sumus, quicquid est singulorum, est omnium. Quocirca ut in nobis in congregatione viuentibus specimen sit aliquod angelicæ vitæ, viuendum est singulis quemadmodum diuus docet Bernardus, dicens: Arbitror quod tu qui in congregatione es, bene viuas, si viuas ordinabiliter, sociabiliter, & humiliter. Ordinabiliter tibi, sociabiliter, proximo, humiliter Deo. Ordinabiliter, ut in omni conuersatione tua sis sollicitus obseruare vias tuas, & in conspectu Domini, & in conspectu

Idem.
Tentationibus viriliter resistens quantum præmium adipiscatur. Venialia ex conflictu tentationum contingunt quæ delectantur. Sensualitati resistendum esse semper.

Concordia angelorum quæ nobis imitanda.

Ephes 4.
Bernardus.
Quis bene viuat.
Ordinabiliter qui quis viuat.
2. Cor 11.

specu proximi cauens, & tibi à peccato, & illi à scandalo. Sociabiliter, vt studeas, & amari, & amare, blandum te & affabilem exhibere, supportare, non solum patienter, sed & libenter infirmitates fratrum tuorum, tam morum quam corporum. Humiliter, vt cum hæc omnia feceris, spiritum vanitatis studeas exuffari, qui ex huiusmodi nasci solet, & quantumcunque illum senseris, negare omnino consensum. Tertium est, angelos gaudere ad conuersionem nostram, sollicitos procurare nobis gratiam apud Deum, assistere nobis, munire nos, & prouidere bona, auertereq; mala, nec vnquam nos deserere, donec hæc vnio, corporis videlicet & animæ nostræ, soluat. Simili modo vnique Deus mandauit de proximo suo, præcipue tamen prælati, vt studeat vnusquisque proximum suum prouocare ad meliora, placere in bono, & ad ædificationem, non dissimulare eius peccata, non probare errata, non consentire in malo, non tacere ad eius damna, sed monere, arguere, orare, consolari, portare, non tamen (quemadmodum quidam portari volunt) ad infernum, sed ad cælum, hoc est, onera eius & infirmitates vtriusque hominis longanimitate ferre, nec ab eruditione cessare: sed tempora etiam apta, commoditatesq; expectare, quibus medicamina applicentur, tam pungitiua atque purgantia, quam lenitiua & consolantia, tum videlicet quando speratur fructus. Nam sicut non omni tempore obiurgationes sunt faciendæ, ita non etiam penitus, qui delinquit sunt relinquendi: sed ita agendum, vt iuxta consilium Christi calamus quassatus non omnino confringatur, & linum fumigans non extinguatur penitus. Verùm hoc spectat maximè ad superiores. Nos fratres quia festum omnium sanctorum angelorum celebramus, angelis verè celebrè festum faciamus. Horum enim festum est ipso festum gaudium. *Gaudium est autem* (inquit Christus) *angelis Dei super vno peccatore penitentiam agente.* Dignam igitur penitentiam faciamus, & angelis gaudium inferemus. Non est sanctior penitentia quam detestari quicquid Deo displicet, amare agereq; quicquid Deo placet. Hęc penitentia vt in nobis semper inueniatur, præstet nobis rex angelorum & Dominus, qui nos de mundi caligine misericorditer huc vocauit, Iesus Christus Dominus noster qui cum patre & Spiritu sancto est benedictus in secula, Amen.

Sociabiliter quò quis viuat. Humiliter vt quis viuat. Luc. 15. Angelorum charitas erga nos quanta. Eccl. 17. Proximo suo quid debeat vnusquisque.

Matt. 21. Esaiæ 40. Matt. 12. Festum quò faciamus angelis verè Luc. 15. Penitentia optima quæ sit.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quæ sit similitudo cælestis angelicæq; vitæ & monasticæ probè institutæ ac sanctæ obseruatæ.

Sermo 11.

ERunt sicut angeli Dei in cælis. Matthæi XXII. Quanquam omnium Christianorum talis esse debet vitæ fratres charissimi, quæ formam similitudinemq; in se quandam vitæ cælestis, hoc est, angelicæ habeat, nullum tamen viuendi institutum hanc ad eò perfectè (si obseruetur) exprimit, atque monasticum. cuius formæ hoc vnū peculiare est, vt sit paradysus quidam alter, quo mortales reformati, vel tantillum recuperent, quod in primo perdididerunt. In paradiso namq; illo terrestri dum originali adhuc iustitia viuunt, parentes nostri si perierit, stent, posteris plane aureum constituisent festuculum.

Religio monastica cur paradysus alter merito nominetur. Iustitiæ originalis beatitudo quæta